

NYHETSBREV

Centrum för forskning om samhällsrisker

Solen skiner och föreståndaren reflekterar

Det finns inget beständigt förutom förändring (Herakleitos) - ett citat som stämmer även för denna vår. En samhällskris avtog bara för att ersättas av en ny omskakande situation. Den senaste tidens händelser påminner oss om relevansen i centrumets tematiska områden. Det finns inget som tyder på att samhällsriskerna minskar och inte heller behovet av ny kunskap. Det kommer även fortsatt att behövas forskning i samverkan med samhällsaktörer som problematiserar frågorna och bidrar med lösningar. Komplexiteten gör att vi behöver samla kompetens från många håll och det är just här som jag ser att forskningscentrumet fyller en viktig funktion.

En stor förändring för mig personligen, och för centrumet, var att jag den första april i år tog över som föreståndare för CSR. De första månaderna har varit hektiska med mycket att sätta sig in i, en återgång till arbete på kontoret och fokus på att få igång saker som under pandemin varit utmanade att genomföra.

Så mycket av det vi gör bygger på möten mellan människor; i korridoren, på seminarier och konferenser och inom konceptet RiskLab. Därför har det varit prioriterat att så fort det är möjligt få igång de delar av verksamheten som fått stå tillbaka de två senaste åren.

I höst är ett viktigt fokus vidareutvecklingen av RiskLab. Siktet är inställt på att det ska utgöra navet i verksamheten. Besöken i RiskLab har kommit igång efter att helt ha legat nere under pandemin. De olika vandringarna, när vi tar RiskLab ut på stan, är mycket efterfrågade. Vi siktar på att utveckla forskningen om riskpedagogik samt att bedriva forskning inom RiskLab där det finns stor potential för olika experimentella upplägg. Men det blir till hösten, först semester!

Glad sommar!

/Johanna Gustavsson
Centrumföreståndare

Läs mer om CSRs nya föreståndare från och med 1 april här: <https://www.kau.se/nyheter/johanna-gustavsson-ska-leda-centrum-forskning-om-samhallsrisker-csr>

CSR har utvärderats inom ramen för Karlstad universitets återkommande kvalitetsgranskning av forskning och analyserats utifrån befintlig prestationsnivå och möjligheterna till kvalitetsutveckling. Utvärderingen bestod i både en självvärdering och en genomlysning av extern bedömaregrupp bestående av nordiska forskare. Bedömaregruppen menar att CSR har kommit långt i sin utveckling under kort tid och under besvärliga förhållanden som Covid-19 pandemin och lyfter fram bland annat att CSR är framgångsrikt i att få extern finansiering, att vi har en betydande mängd forskningspublikationer, ett stort externt nätverk, och arbetar aktivt för att koppla ihop forskning och utbildning och att sprida forskningsresultat till omgivande samhälle.

Läs mer här: <https://www.kau.se/nyheter/centrum-forskning-om-samhallsrisker-haller-hog-kvalitet>

RiskLab är ett koncept som växt fram för att på ett enkelt och engagerade sätt söka bidra till lärande om samhällssäkerhet, kommunicera forskningsresultat inom området samt möjliggöra datainsamling. Inom konceptet arbetar vi bland annat med riskpedagogik för olika målgrupper med verktyg som ofta engagerar flera sinnen hos deltagarna.

[illegible]

Klimatförändringar och klimatoro

Läs mer här: <https://www.kau.se/nyheter/forskare-inspirerar-rektorer-och-chefer-fran-karlstads-kommun-om-larande-kring> och här: <https://www.kau.se/nyheter/klimatundervisning-kunskap-och-handling>

Pengaregn över skyfallsforskning

Under våren har flera externt finansierade projekt om Skyfallsskador startats upp och där CSR är projektägare eller deltagare. Ett av dem kallas för **SPARC: Deltagardriven klimatanpassning - crowdsourcing av data för bättre hantering av urbana översvämningsrisker** ett fyraårigt forskningsprojekt om skyfallsrisker och hanteringen av dessa som finansierats av Formas. Projektet involverar en tvärvetenskaplig forskningsgrupp inkluderande Karlstads universitet, Lunds universitet, Sveriges hydrologiska och meteorologiska institut (SMHI), Trelleborgs kommun, Karlstads kommun och Göteborgs stad.

Projektets målsättningar är:

- Att utveckla systematisk användning av crowdsourced-data för regn och översvämningskaraktäristik, och att förbättra upplösning och noggrannhet hos existerande officiell regndata från SMHI och svenska kommuner.
- Att validera signifikansen av högupplöst indata för prestandan hos två hydrauliska modeller: LISFLOOD och HEC-RAS.
- Att öka kunskapen om översvämningsrisker hos den byggda miljön och att etablera en metod för systematisk och säker insamling av skadedata.
- Att utvärdera och kommunicera användandet av småskaliga anpassningsåtgärder för översvämningsrisker som ett sätt för fastighetsägare att vara del av ett arbetssätt "rum-för-vatten", för att minska översvämningsrisk för den egna fastigheten och för sitt grannskap.

Läs mer här: <https://www.kau.se/nyheter/pengaregn-over-skyfallsforskning> och här: <https://www.dn.se/vetenskap/boende-ska-hjalpa-forskare-forsta-skyfall-vill-minska-oversvamningar/>

Kvinnor och äldre överrepresenterade i fallolyckor

Fallolyckor är den största gruppen bland skadade i trafiken och olyckorna kostar samhället en halv miljard kronor per år baserat på kostnader för varje skadad person utifrån Trafikverkets kalkyl ASEK. Khabat Amin är statistiker och trafiksäkerhetsanalytiker på Transportstyrelsen och är industridoktorand inom forskningsområdet oskyddade trafikanter.

- Utifrån mitt arbete på Transportstyrelsen med fokus på olyckor i trafikmiljö, har jag sett att gruppen "fallolyckor i trafikmiljö" är en grupp som nästa är bortglömd och inte prioriteras på samma sätt som man gör för andra trafikantkategorier. Det gäller speciellt förebyggande trafiksäkerhetsåtgärder, säger Khabat Amin.

Läs mer om Khabats forskning här: <https://www.kau.se/nyheter/kvinnor-och-aldre-overrepresenterade-i-fallolyckor>

Förtroende för lokalsamhället och brandskydd för särskilt riskutsatta

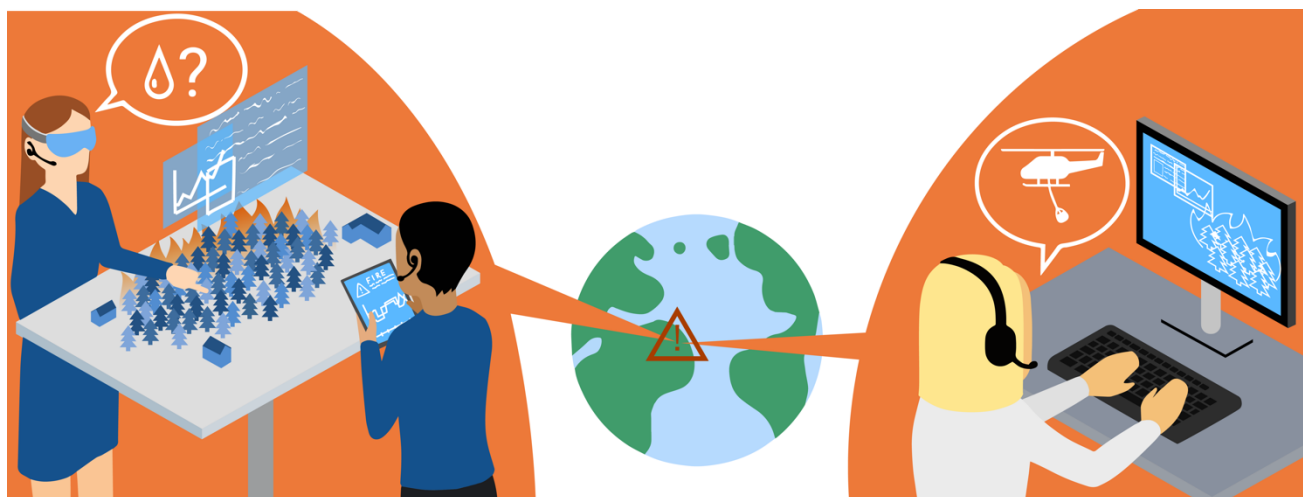
CSR forskare Finn Nilsson har tillsammans med Anna Mankell, Marie Cedershiöld högskola nyligen publicerat rapporten: *Förtroende för lokalsamhället och den upplevda risken för bostadsbränder*. Orsakerna till att preventions- och beredskapsviljan är låg i grupper särskilt utsatta för brandrisk är till stor del okänd. I projektet, finansierat av Brandforsk, har fokuserat på villigheten bland de mest riskutsatta grupperna att använda sig av preventiva metoder. Läs om projektet och ta del av rapporten genom Brandforsks webbsida här: <https://www.brandforsk.se/forskningsprojekt/2022/fortroendet-till-lokalsamhallet-och-risken-for-bostadsbrander/>

Ytterligare ett forsknings- och samverkansspår, som också är delfinansierat av BrandForsk är en förstudie **om strategier för införande av individanpassat brandskydd**. Studien ska söka lösningar för införande av brandskydd till särskilt riskutsatta personer. Det finns idag åtgärder som är effektiva för att öka skyddet för denna allt större grupp, men det saknas strategier för att få dem på plats i hemmen.

- Vi ser i stort sett dagligen hur sårbara personer är utsatta för brandrisk och vilka brister som finns i skyddet, säger Fredrik Lovén, projektledare och brandingenjör på Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund som är projektledare. Johanna Gustavsson, CSR, är med i projektgruppen.

Läs mer här: <https://www.kau.se/nyheter/samarbete-inom-forskning-att-starka-riskutsattas-brandskydd>

Växande behov av digitala krisövningar

Samarbetet i projektet "CriseIT 2 – Implementing Future Crisis Management" på Karlstads universitet och Høgskolen Innlandet har fokuserat på kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte kring digitalisering av krisövningar. Projektet har bland annat resulterat i en mindre övningsbank – ett digitalt bibliotek av övningar relevanta för gränsregioners behov, en rapport som redogör för och diskuterar utmaningar och möjligheter med digitala övningar och ett flertal vetenskapliga publikationer.

CriseIT 2 genomfördes mellan 2019–2021 med målsättningen att bidra med kunskaper och verktyg för att underlätta en fortsatt digitalisering av krisövningsområdet, en målsättning projektets deltagare tycker har uppnåtts. I och med avslutningen av CriseIT2 har nu CriseIT-samarbetet gått in i en ny fas med fokus på att förvalta projektets resultat, fortsätta och fördjupa samverkan samt söka ny finansiering. Som del av detta fortsätter vi driva projekthemsidan <https://www.criseit.org>, där du hittar mer information om CriseIT och resultat.

Läs mer här: <https://www.kau.se/nyheter/vaxande-behov-av-digitala-krisovningar> och även här: <https://www.criseit.org/resultat/>

Publikationer

- Nohrstedt, D., Parker, C. F., von Uexkull, N., Mård, J., Albrecht, F., Petrova, K., **Nyberg, L.**, ... Di Baldassarre, G. (2022). Disaster risk reduction and the limits of truisms: Improving the knowledge and practice interface. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 67, 102661. <https://doi.org/10.1016/j.ijdrr.2021.102661>
- Knös, D., **Karagiorgos, K.**, Haas, J., Blumenthal, B., **Nyberg, L.**, & Halldin, S. (2022). Cloudburst-disaster modelling. A new open-source catastrophe model. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 67, 102679. <https://doi.org/10.1016/j.ijdrr.2021.102679>
- **Amin, K.**, Skyving, M., Bonander, C., Krafft, M., & Nilson, F. (2022). Fall- and collision related injuries among pedestrians in road traffic environment – A Swedish national register-based study. *Journal of Safety Research*. [doi:https://doi.org/10.1016/j.jsr.2022.02.007](https://doi.org/10.1016/j.jsr.2022.02.007)
- Greenfield, A., Moloney, S., & **Granberg, M.** (2022). Climate Emergencies in Australian Local Governments: From Symbolic Act to Disrupting the Status Quo? *Climate*, 10(3). <https://doi.org/10.3390/cli10030038>
- **Bhowmik, A. K.**, Padmanaban, R., Cabral, P., & Romeiras, M. M. (2022). Global Mangrove Deforestation and Its Interacting Social-Ecological Drivers: A Systematic Review and Synthesis. *Sustainability*, 14(8). <https://doi.org/10.3390/su14084433>
- Jonsson, A., Runefors, M., **Gustavsson, J.**, & Nilson, F. (2022). Residential fire fatality typologies in Sweden: Results after 20 years of high-quality data. *Journal of Safety Research*. <https://doi.org/https://doi.org/10.1016/j.jsr.2022.04.007>
- Petridou, E., Sparf, J., **Granberg, M.**, Becker, P. & Onn, B. (2022) Pandemic responses at the subnational level: Exploring politics, administration, and politicization in Swedish municipalities. <https://doi.org/10.1002/epa2.1151>
- **Ågren, Å.** (2022). *Rimlighetsavvägningens rationalitet : Om mötet mellan ekonomi och miljö i domstolsprövningar*(Publication Number 2022:10) [Doctoral thesis, monograph, Karlstads universitet]. DiVA. Karlstad. <http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:kau:diva-89274>
- **de Goër de Herve, M.** (2022) Catastrophes, vulnérabilité et pauvreté, *Revue Quart Monde*, 262 | 2022/2, 52-56. Full text to be made available from December 2022. <https://www.revue-quartmonde.org/10695>
- **de Goër de Herve, M.** (2022). Fair strategies to tackle unfair risks? Justice considerations within flood risk management. *International Journal of Disaster Risk Reduction*, 69, 102745. <https://doi.org/10.1016/j.ijdrr.2021.102745>
- **Olsson, D.** (2022). From Technocracy to Democracy: Ways to Promote Democratic Engagement for Just Climate Adaptation and Resilience Building, *Sustainability*, 14(3), 1433;. <https://doi.org/10.3390/su14031433>

Trevlig sommar önskar vi på CSR!

Vill du prenumerera på CSRs informationsutskick eller vill avsluta din prenumeration?

Kontakta oss på csr@kau.se.

Här kan du läsa mer om att prenumerera på CSRs informationsutskick och hantering av personuppgifter: <https://www.kau.se/csr/information>